

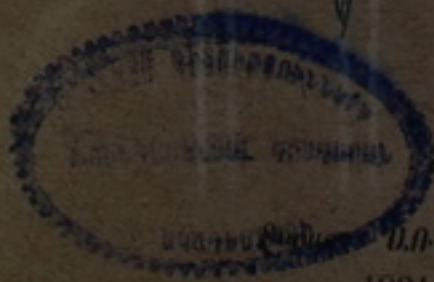

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

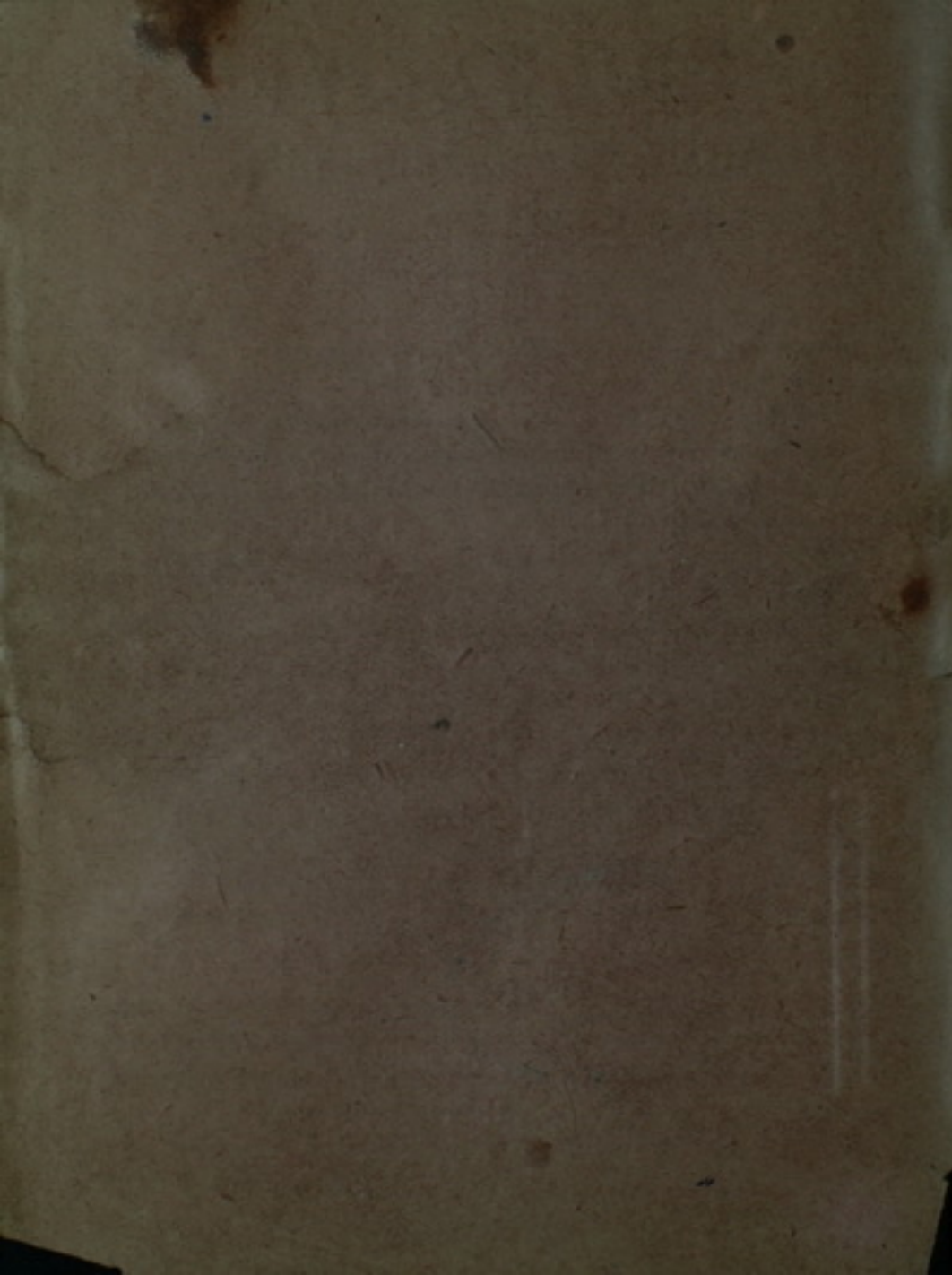
ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿԻՆ

Մոլ
832

ՍՈՍԻՕՏԻ
1921

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Ք Ի Ր

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿԻՆ

Յօդուած 1.—Ազատական Կուսակցութեան կրնայ անդամակցիլ տասնըութը տարեկանէն վեր ամէն հայ անհատ, առանց սեռի խտրութեան:

Յօդ. 2.—Կուսակցութեան անդամակցող ամէն անհատ պարտաւոր է հաւատարիմ մնալ կուսակցութեան սկզբունքներուն, ծրագրին և կազմական կանոնագրի տրամադրութիւններուն:

Յօդ. 3.— Անդամագրուողին յարմարութեան կը վկայեն երկու անդամներ:

Յօդ. 4.— Տասը անդամներու գրաւոր առարկութեան վրայ, առանց վիճարանութեան, կը մերժուի անդամագրութեան դիմում մը:

Յօդ. 5.—Ուրիշ կուսակցութիւններէ հեռացուած և հանրային դործերու մէջ ամբաստանուած կամ դատապարտուած թեկնածուներու դիմումը կը քննուի երեքէն հինգ հոգիներոց յանձնախումբի մը կողմէ, որուն ներկայացուցած տեղեկագրին վրայ ժողովը մեծամասնութեամբ կ'որոշէ ընդունիլ կամ մերժել դիմումը:

Ա Ն Դ Ա Մ Ա Տ ՈՒ Ր Ք

Յօդ. 6.—Ամէն մէկ անդամ պարտաւոր է ամսական քսանըհինգ դահեկան անդամատուրք մը վճարել:

Անդամատուրքի այդ քանակը նուազագոյնն է և պարտաւորիչ, իսկ թուկէ աւելին կամաւոր:

Երբ անհատ մը ամէն յարմարութիւն սւնի կուսակցութեան անդամակցելու համար և կը փափաքի

անդամակցիլ, բայց կը հաստատուի թէ նիւթապէս անկարող է որոշեալ տուրքը վճարելու, իր դիմումը կ'ընդունուի:

Յօդ. 8.—Անդամատուրքի գանձումը կը կատարուի ամսէ ամիս կանոնաւորապէս:

Մ Ա Ս Ն Ա Ճ Ի Ի Ղ Ե Ր

Յօդ. 9.—Նուազագոյնը հինգ անդամով կը կազմուի Ազատական Մասնաճիւղ մը:

Յօդ. 10.—Կրները կրնան ունենալ ի հարկին իրենց առանձին մասնաճիւղերը, այրերու մասնաճիւղերուն հաւասար իրաւասութիւններով:

Յօդ. 11.—Մասնաճիւղեր իրենց վարչութիւններուն միջոցով կը յարաբերին նահանգային Վարչութեան հետ:

Մ Ա Ս Ն Ա Ճ Ի Ի Ղ Ա Յ Ի Ն Ժ Ո Ղ Ո Վ Ն Ե Ր

Յօդ. 12.—Իւրաքանչիւր մասնաճիւղ երկու շաբաթը անգամ մը կ'ունենայ կանոնաւոր անդամական ժողով, որուն պարտաւոր է ներկայ գտնուիլ ամէն մէկ անգամ:

Յօդ. 13.—Մասնաճիւղի մը վարչութիւնը եթէ պէտք տեսնէ կրնայ աւելի յաճախ գումարել անդամական ժողովներ:

Յօդ. 14.—Անդամաժողովներու մէջ նկատի կ'առնուին նահանգային Վարչութեան ստացուած հրահանգները և էլ մտածուին միջոցներ մասնաճիւղը զօրացնելու եւ անոր գործունէութիւնը ընդարձակելու համար:

Յօդ. 15.—Անդամաժողով մը օրինական կը նկատուի, երբ անդամներու կէսէն մէկ աւելի ներկայութիւն կայ:

Անյետաձգելի խնդիրներ նկատի առնուելու պարագային, երբ մեծամասնութիւն չի գոյանար, երկրորդ

ազդարարութեան ներկաներուն թիւը և տրուած որոշումը կը նկատուին օրինաւոր :

ՄԱՍՆԱՃԻԻՂԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻԻՆ

Յօդ. 16. — Իւրաքանչիւր Մասնաճիւղ ունի իր վարչութիւնը հինգէն եօթը հոգիէ բաղկացած :

Յօդ. 17. — Վարչութիւնը կ'ընտրուի անդամական ժողովին մէջ, գաղանի քուէով, և իր պաշտօնը կը տեւէ վեց ամիս :

Յօդ. 18. — Վարչութեան պաշտօնն է գործադրել կանոնադրի տրամադրութիւնները և ապահովել նահանգային Վարչութեանն ստացուած հրահանգներուն գործադրութիւնը :

Մասնաճիւղերու վարչութեանց բոլոր անդամները անհատաբար և հաւաք սրբար պատասխանատու են տեղական գործառնութեանց և հաշիւներուն համար :

Յօդ. 19. — Վարչութիւնը իր գործունէութեան համար համարատու է մասնաճիւղի անդամական ժողովին, ինչպէս նաև նահանգային Վարչութեան :

Յօդ. 20. — Վարչութեան ղիւանը կը կազմուի հետեւեալ կերպով .

Ատենապետ, ատենադպիր, գանձապահ, և խորհրդականներ, որոնք փոխանորդաբար կը վարեն ատենապետի և ատենադպիրի պաշտօնը, բացակայութեան ատեն :

Յօդ. 21. — Ատենապետին պաշտօնը հետեւեալն է. վարչային և մասնաճիւղերու ժողովները վարել : Ատենադպիրին հետ ստորագրել պաշտօնական գրութիւններուն տակ :

Հակել որ վարչութեան ամէն մէկ անդամը իր պարտականութիւնը կատարէ անխեղ կերպով :

Կնիքը կը մնայ ատենապետին քով :

Յօդ. 22.— Ասեմաղպիբին պաշտօնը հետեւեալն է.
Վարչութեան և անդամական ժողովներուն արձա-
նադրութիւնները պահել :

Նամակները գրել և ատենապետին հետ ստորագրել .

Յօդ. 23.— Գանձապահին պաշտօնն է .

Մասնաճիւղին վերաբերած գրամները ստանալ և
պահել :

Հաշուետոմարին մէջ արձանագրել մասնաճիւղին
ելեմնւտքը :

Ատենապետին և ատենադպրին ստորագրած արտօ-
նագրերու վրայ միայն վճարումները ընել :

Անդամատուրքերը գանձել և անոնց ընկալագրե-
րուն տակ ստորագրել :

Յօդ. 24.— Մասնաճիւղերու վարչութիւնները իրենց ղի-
ւանական անխուսափելի պէտքերէն դատ . ունէ ուրիշ պէտ-
քերու դրամ չհնկրնար տրամադրել, առանց նախապէս
Նահանգային Վարչութեանը հաւանութիւնը ստանալու :

Յօդ. 25.— Մասնաճիւղերու վարչութիւնները նախորդ
յօդուածի տրամադրութեան՝ համաձայն իրենց ծախքերը
ընելէ վերջը, իրենց մօտ գոյացած գումարներուն 75%^ը
պարտաւոր են զրկել Նահանգային վարչութեան :

Յօդ. 26. Բոլոր մասնաճիւղերու վարչութիւնները պար-
տաւոր են իրենց հաշուեկշիռները ամէն ամսոյ լրանալուն
գրաւոր ներկայացնել Նահանգային Վարչութեան :

Յօդ. 27.— Մասնաճիւղի վարչութեանէն եթէ հրա-
ժարում տեղի ունենայ, վարչութիւնը կ'ամբողջացնէ իր
կազմը նոր անդամներու յաւելումովը, մինչեւ որ օրի-
նական շրջանը լրանայ և վարչական ամբողջ կազմին
համար նոր բնտրութիւն կատարուի :

Յօդ. 28.— Հրատարողները եթէ մեծամասնութիւն
ըլլան, վարչութեան շրջանը կանխահասօրէն վերջացած

կը նկատուի և կ'ընտրուի նոր վարչութիւնը, Պեց ամսուան համար:

Յօդ. 29.— Վարչութեան անդամները վերընտրելի են:

ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 30.— Նահանգային Վարչութիւնը Պոլսոյ շրջանի ղեկավար մարմինն է որ շրջանակին վերաբերեալ բոլոր գործերը կը վարէ և այդ բոլոր գործերուն համար անհրաժեշտ յարաբերութիւնները կը կատարէ կեդրոնական Վարչութեան հետ:

Յօդ. 31.— Նահանգային Վարչութիւնը Պոլսոյ շրջանակի պատգամաւորական ժողովէն կը ընտրուի և իր պաշտօնը կը տեւէ մէկ տարի:

Յօդ. 32.— Նահանգային Վարչութեան պաշտօնն է հոգ տանիլ մասնաճիւղերու գործունէութեան, աշխատիլ նոր մասնաճիւղերու կազմութեան և փրօփականալի բանաւոր միջոցներով ընդարձակել կուսակցութեան ազդեցութիւնը Պոլսոյ շրջանին մէջ:

Յօդ. 33.— Նահանգային Վարչութեան անդամները հաւաքաբար և անհատաբար պատասխանատու են վարչային գործունէութիւններուն ու քայլերուն համար:

Յօդ. 34.— Վարչութիւնը 5-7 անդամներէ կը բաղեանայ, պաշտօնի հետեւեալ բաժանումով.

Ատենապետ, ատենադպիր, գանձապահ, փոխ ատենապետ, փոխ ատենադպիր և խորհրդական:

Յօդ. 35.— Ատենապետին պաշտօնն է.

Վարել վարչային ժողովները:

Ստորագրել բոլոր պաշտօնաթղթերուն և գանձապահին ուղղուած վճարումի արտօնագրին տակ:

Հսկել վարչային պարտաւորութիւններուն սնթերի կատարման վրայ:

Կնիքը կը մնայ Վարչութեան Ատենապետին քով:

Յօդ. 36. — Ատենադպրին պաշտօնն է պատրաստել բոլոր գրութիւնները և ատենապետին հետ ստորագրել զանոնք, վարչային նիստերուն արձանագրութիւններն ընել, և Գանձապահին ուղղուած վճայումի արտօնագրերուն տակ ստորագրել :

Յօդ. 37. — Գանձապահին պաշտօնն է՝ անդամատուրքերը դանձել ստացագրերուն տակ ստորագրելով, կանոնաւոր արձանագրութիւնը ընել ելեմուտքին պահել ելքի բոլոր արդարացուցիչ թուղթերը :

Ատենապետին և ատենադպրին ստորագրութիւնները կրող արտօնագրի մը վրայ միայն դրամ վճարել :

Յօդ. 38. — Նահանգային Վարչութեան անդամ մը պէտք է երկու տարի կանոնաւորապէս ու անընդհատ անդամակցած ըլլայ կուսակցութեան :

Յօդ. 39. — Նահանգային Վարչութիւնը կ'ընտրէ հրաժարած անդամներուն յաջորդը, երբ հրաժարողները փոքրամասնութիւն են : Եթէ մասնակի հրաժարումներու հետեանքով վարչութեան նախկին կազմը իր մեծամասնութիւնը կորսնցնէ, լուծեալ կը նկատուի Վարչութիւնը, առանց նկատի առնելու նոր անդամներով ամբողջացած ըլլալու պարագան :

ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՊԱՏԳԱՄՍԻՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 40. — Շրջանային Պատգմ. կանոնաւոր ժողովը Նահանգային Վարչութեան հրաւերովը կը դուրսբերուի տարին մէկ անգամ, զիսաւոր օրակարգ ունենալով Վարչութեան համարատուութիւնը և նոր վարչութեան ընտրութիւնը :

Յօդ. 41. — Մասնաճիւղերը Շրջանակային Պատգմ. ժողովին կը մասնակցին հետեւեալ համեմատութեամբ.

Հինգէն տար մէկ պատգամաւոր և յետոյ իւրաքանչիւր տասնի համար մէկ պատգամաւոր աւելի :

Յօդ. 42.—Յարկեցուցիչ պարագաներու տակ Նահանգային վարչութիւնը երբ պէտք տեսնէ կրնայ շրջանակը արտակարգ Պատգամ, Ժողովի հրահրել :

Նահանգային և արտակարգ Պատգամ, Ժողով կը գումարուի հետևեալ պարագաներու մէջ .

1⁰ Երբ Նահանգային վարչութիւնը անհրաժեշտ կը նկատէ :

2⁰ Երբ շրջանակի մասնաճիւղերուն մեծամասնութիւնը գրաւոր պահանջ կը ներկայացնէ :

3⁰ Բացի այս երկու պարագաներէն, երբ Նահանգ վարչութիւնը իր օրինական մեծամասնութիւնը կը կորսնցընէ, պարտաւոր է արտակարգ Նահանգ, Պատգամ, Ժողով գումարել :

ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Յօդ. 43.—Ամէն մէկ անգամ պարտաւոր է իր անդամատուրքը վճարել :

Յօդ. 44.— Ու և է ընկեր որ մասնաճիւղէ մը կը հեռանայ և կը հաստատուի ուրիշ վայր, պէտք է իր պատկանած մասնաճիւղէն յանձնարարական առնէ, որպէսզի կարենայ տեղւոյն մասնաճիւղին անդամակցիլ : Այսպիսի տեղափոխութիւններու պարագային մասնաճիւղերու վարչութիւնները պարտաւոր են Նահանգային վարչութեան տեղեկագրել :

Յօդ. 45.—Երեք ամիս իրարու վրայ իր տուրքը չվճարող անգամ մը գրաւոր ազդարարութիւն կ'ըստանայ : Ազդարարութենէն ետք երբ մէկ ամիս ալ նոյն ընկերը շարունակէ անպարտածանաչութիւնը անդամակցութենէ հրաժարած կը նկատուի, անդամական ժողովին որոշումով :

Բացառութիւն են այն անդամները, որոնց նիւթա-
կան վիճակը նկատի առնելով վարչութիւնը հաւանած
է որ որոշ աստեղի մը համար տուրք չվճարէ:

Յօդ. 46. — Ամէն մէկ անդամ պարտադրուած է
ներկայ գտնուիլ անդամական ժողովին:

Յօդ. 48. — Առանց բանաւոր և գրաւոր պատճառի բա-
ցակայ անդամ մը գրաւոր ազդարարութիւն կ'ստանայ:

Գրաւոր ազդարարութիւնը ստանալէն վերջը, միև-
նոյն անդամը եթէ յամառի երեք յաջորդական նիստերու
ալ բացակայի կուսակցութենէն հեռացած կը նկատուի:

Յօդ. 48. — Կուսակցական ունէ զեղծում և կամ
նմանօրինակ արարքներ գործող ընկեր մը, իրեն գոր-
ծած յանցանքին համեմատ կը կախակայուի կամ կ'ար-
տաքուի և կամ ձեռնահաս մարմնին կողմէն որոշուած
պատիժի մը կ'ենթարկուի:

Յօդ. 49. — Մասնածիւղերու վարչութեանց կողմէ
ամբաստանեալ կամ կախակայեալ ընկեր մը, իրաւունք
ունի վերաքննութեան համար գրաւոր դիմելու նահան-
գային Վարչութեան, եթէ գոհացում չստանայ, կրնայ
դիմել նաև Կեդր. Վարչութեան և ի հարկին ընդհանր
Ընդհ. Պատգամաւորական ժողովին: Այս վերջինին իր
Փերագոյն Ատեան տուած վճիռը վերջնական ու ան-
վերաքննելի է:

ԳԱՍ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0319265

207

838